

Näkemykset ITS Finlandin toiminnan tarkentamiseksi

1. Cap Gemini Ernst & Young

1. ITS Finlandin perustaminen

CGE&Y näkee erittäin hyvänä asiana sen, että ITS Finlandia ollaan perustamassa. Kun liikenteen telematiikan kenttää tarkastelee kokonaisuutena, huomaa varsin selvästi kentän moninaisuuden; henkilöliikenteen puolella painopiste on julkisella sektorilla, tavaraliikenteen puolella puolestaan yritykset ovat selvästi pääosassa. Luonnollista omistajatahoa kokonaisuudelle on varsin vaikea löytää. Kokonaisuuden hallittavuuden ja kehittämisen kannalta ITS Finlandin perustaminen olisi erittäin kannatettava asia.

On vain toivottava, että riittävän suuri joukko yrityksiä ja yhteisöjä on todella halukkaita lähtemään mukaan johtoryhmätason työskentelyyn.

2. Toiminnan painopistealueet

Esiselvityksessä ja käydyssä keskustelussa esiin tulleet toiminnan painopistealueet ovat mielestämme oikean suuntaisia. Toiminnan pääpainon tulee olla kattavan verkoston ja keskusteluyhteyksien sekä yhteistyömahdollisuuksien luonnissa toimijoiden ja eri intressipiirien välillä sekä tehokkaassa informaation koostamisessa ja välittämisessä eri tahoille.

CGE&Y:n mielestä ITS Finlandin toiminnan tulisi painottua koko liikenteen telematiikan kenttää hyödyttäviin asioihin:

2.1 Liikenteen telematiikka-arkkitehtuurit

Arkkitehtuurit ovat oikein käytettynä keskeinen työkalu tulevaisuuden tavoitetilan hahmottamisessa, havainnollistamisessa ja kehityksen ohjaamisessa. ITS Finland olisi luonteva taho kansallisen tason arkkitehtuurien omistajaksi ja niiden kehitystyön ohjaajaksi sekä kohde- ja hankearkkitehtuurin osalta arkkitehtuurityön koordinoijaksi.

ITS Finlandin tehtäviin arkkitehtuurien alueella tulisi kuulua ainakin:

- Kansallisten arkkitehtuurien ylläpito ja kehityksen ohjaaminen
- Kansainvälisen arkkitehtuurikehityksen seuraaminen ja siihen vaikuttaminen
- Arkkitehtuurien yhtenäistäminen (kansallisten keskenään sekä kansainvälisten ja kansallisten)
- Standardointiin ohjaaminen, standardoinnin seuraaminen sekä arkkitehtuurien ja standardien yhteensovittaminen

2.2 Arkkitehtuuri Helpdesk -palvelut

Olisi luontevaa, että tällä hetkellä FITS:n rahoittamat arkkitehtuurien Helpdesk-palvelut siirtyisivät osaksi ITS Finlandin toimintaa. Tällöin Helpdesk-palvelujen kehittäminen voisi tapahtua samassa tahdissa arkkitehtuurien kehittämisen kanssa. Tällä alueella toimintaan voisivat kuulua:

- Helpdesk-työpajat
- Arkkitehtuuri-info-työpajat
- Arkkitehtuuri-seminaarit.

2.3 Informaation koostaminen ja jakelu

Tällä osa-alueella oleellista olisi aktiivisen ja elävän informaatiopankin luominen kaikkien jäsenten ja miksei laajemmankin käyttäjäkunnan käyttöön:

- erillisten telematiikka-sivustojen ja informaatiolähteiden (KALKATI.NET, T9 jne.) konsolidointi yhteen paikkaan
- informaation jalostus -verkoston luominen
- informaatiopankin (itsfinland-sivuston) kehittäminen ja hallinnointi.

3. Toiminnan reunaehdot

ITS Finlandin toimintaan osallistuminen millään tasolla tai toiminnasta pois jääminen ei saa edesauttaa tai haitata toimimista hankkeissa, joita ITS Finland on mukana rahoittamassa. Varsinkin johtoryhmätyöhön osallistumisen tulee tässä suhteessa olla avointa ja läpinäkyvää.

4. Riskeistä

CGE&Y arvioi, että suunnitelmien mukaisesta n. 200.000EUR:n vuosibudjetista on käytettävissä tutkimukseen ja kehitykseen mukaan lukien ITS Finland-sivuston kehittäminen 40.000 - 70.000EUR. Mikäli Helpdesk-palveluja jatketaan nykyisessä muodossaan ja niillä on edelleen kysyntää, vienee palvelu merkittävän osan tästä määrästä. Helpdesk-palveluja tulisikin mielestämme tarjota maksullisena siten että kohdeorganisaatio maksaisi ainakin osan kustannuksista.

Kaikkienensa tutkimukseen ja kehittämiseen käytettävissä oleva rahamäärä on verraten pieni. Jotta saataisiin merkittäviä, konkreettisia tuloksia aikaan riittävän nopeasti, tulisi hankkeiden rahoitukseen saada mukaan muitakin tahoja. ITS Finlandin panoksen tulisi mielestämme kohdistua hankkeiden väliseen ja sisäiseen koordinointiin.

Kuten jo infotilaisuudessa todettiin, oikean henkilön löytäminen ITS Finlandin vetäjäksi on kriittistä onnistumisen kannalta. Vetäjällä tulisi olla laaja kokonaisnäkemys ja erittäin hyvät vuorovaikutuskyvyt.

5. Cap Gemini Ernst & Young:in osallistuminen

CGE&Y on halukas osallistumaan ITS Finlandin toimintaan jäsenenä. CGE&Y katsoo, että toiminnan alkuvaiheessa johtoryhmätasolla on parempi olla tahoja, joiden toiminnassa liikenne ja telematiikka muodostavat erittäin merkittävän osan. CGE&Y ei pidä mahdollisena osallistua johtoryhmätyöskentelyyn myöhemmässä vaiheessa.

2. Digita Oy

Liikennetelemaattiset palvelut pohjautuvat eri toimijoiden välisiin arvoketjuihin edellyttäen sisällöntuottajien ja yritysten laajempaa verkostoitumista kuin liikenne- ja viestintäministeriön organisoima perinteinen liikennetelematiikan T&K-klusteriohjelmatoiminta on mahdollistanut. Tietoyhteiskunnan uuden talouden syntymisen mahdollistamiseksi on julkisten tietotuotteiden vapauttaminen yritysten palvelu- ja tuotekehitykseen välttämätöntä.

Digita haluaa omalta osaltaan edesauttaa liikennetelemaattisten palveluiden syntymistä, jonka ehdottomana edellytyksenä Digita näkee toimijoiden yhteistyön ja verkostoitumisen ITS Finland esiselvityksen mukaisesti koko palvelun arvoketjun kattavasti. Täten Digita osallistuu mielellään ITS Finlandin johtoryhmään, mikäli toiminnan keskeisenä tavoitteena on konkreettisten liikennetelemaattisten palveluiden luominen kuluttaja-, yritys- ja julkishallinnon sektoreille.

Konkreettiset hankkeet edistävät liikennetelemaattisten palveluiden näkyvyyttä kansalaisten keskuudessa. ITS Finlandilla on erinomaiset edellytykset innovaatiotoiminnalle kehittää esimerkiksi joukkoliikenteen tiedotuspalveluista tietoyhteiskunnan kannalta merkittävä palvelukokonaisuus, joka sisältää tulevaisuudessa niin julkisia kuin kaupallisiakin palveluja. ITS Finlandin yksi tavoite/projekti voisi olla uusien palveluiden ja liiketoimintamahdollisuuksien selvittäminen tiedotuspalvelujen ympärille.

3. Helsingin kaupungin liikennelaitos

HKL:n mielestä ITS Finlandin tärkeimmät toiminnan painopistealueet ovat:

- liikennetelematiikan käyttöönoton edistäminen
- yhteistyöverkoston rakentaminen ja ylläpito
- järjestelmäarkkitehtuurin ja standardisoinnin kehittäminen ja ylläpito
- T&K-projektiehdotusten arviointi; projektien käynnistys, paimennus ja rahoituksen järjestely
- tuotekehitykseen osallistuminen

Liikennetelematiikan ostajan roolissa HKL toivoo, että ITS Finlandin yhteistyön kautta päästäisiin useamman ostajan yhteishankintoihin -> suurempiin toimitussarjoihin -> alempaan yksikköhintaan.

HKL on kiinnostunut verkostojäsenyydestä, jos rahapanos on kohtuullinen (jäsenmaksu noin 3000 € vuodessa.) ja toiminnalle löydetään hyvät vetäjät.

4. Helsingin Satama

Helsingin Satama on kiinnostunut osallistumaan ITS Finlandin toimintaan verkostojäsenenä (ei johtoryhmään), jos toimintaan osallistuu tarpeeksi muita merkittäviä tahoja. Helsingin Satama jää odottamaan ITS Finlandin toiminnan tarkentamisvaiheen tuloksia syksyyn.

ITS Finlandin tärkeimmät jäsenpalvelut ja tehtävät:

- tiedottaminen ajankohtaisista hankkeista.
- mahdollinen tietopankki / -varasto toimialaan liittyvistä tiedoista, toimijoista ja hankkeista.

ITS Finlandin tärkeimmät toimintamuodot:

- seminaarit ja tapaamiset
- uutiskirje tai vastaava
- tutustumisilaisuudet (esim. johonkin projektiin paikan päällä tutustuminen ja siinä yhteydessä aiheeseen liittyvä seminaari tai muu tilaisuus)
- mukana olevien yritysten/palveluntarjoajien esittelyä.

5. Jussa Consulting

Pyydetty tarkennusehdotukset Jussa Consultingin kannalta

1. ITS Finlandin tärkeimmät jäsenpalvelut ja tehtävät (toiminnan painopistealueet)

Jatkuvasti päivitettävät www-sivut, joiden kautta saa informaatiota telematiikan ajankohtaisista asioista ja erityisesti kehitystrendeistä. Sivuilta tulisi olla ladattavissa vähintään tiivistelmä alaa koskevista selvityksistä, tutkimusraporteista jne. joita alan eri toimijat julkaisevat. Samoin tieto alan tapahtumista sekä koti- että ulkomailla.

Sivut voivat jakautua julkisiin sivuihin ja vain jäsenille saatavissa oleviin sivuihin (lisäarvo jäsenille). Jäsensivujen lisäarvopalveluja voisivat olla ainakin seuraavat:

- Erityisesti telematiikkaan suoranaisesti liittyvät julkaisut tulisi saada sidottua ITS Finlandiin, esimerkiksi ITS Finland logo raportin julkaisevan organisaation logon rinnalle. ITS Finlandin jäsenet voisivat näin saada julkaistavat raportit käyttöönsä esim. 3 – 6 kk ennen muita tahoja.
- LVM:n ja sen hallinnonalan laitosten sekä suurimpien kaupunkialueiden ja maakuntaliittojen telematiikkaan liittyvien kehitysstrategioiden jakelukanava.
- Pienen konsulttitoimiston kannalta olisi hyvä ylläpitää myös "valtakunnallista" tarjouspyyntörekisteriä, johon julkishallinnon toimijat toimittavat tiedon

kulloinkin jätettävistä tarjouspyynnöistä, koskivatpa ne sitten pieniä selvityksiä tai isompia toteutushankkeita.

- Yhteysrekisteri, jossa kootusti alan toimijat, toiminnan kuvaus ja tärkeimmät yhteyshenkilöt.
- Palvelu, jonka kautta voi hakea potentiaalisia yhteistyökumppaneita alan eri hankkeisiin.
- Alan standardointitilanteen seuranta.

2. ITS Finlandin tärkeimmät toimintamuodot

Toiminnan käynnistäminen projektina lienee ainoa järkevä ratkaisu. Oleellista tässä kuitenkin on, että ITS Finland toimii selkeästi omana yksikkönään, jotta toiminnan uskottavuus säilyy. Samoin rahoituspohjan riittävyys tulee olla taattu vähintään 2 – 3 vuoden ajaksi. Sillä tulee olla selkeästi omat toimitilat, oma sihteeri (tai yhteinen jonkun toimijan kanssa), ja toiminnanjohtajan lisäksi myös muita henkilöresursseja (esim. www-sivujen tulee olla edustavat ja ne on syytä teettää asiaan ”vihkiytyneellä” henkilöllä), joko suoraan ITS Finlandin palkkaamia tai vähintään muiden organisaatioiden osoittamia apuja hyödyntäen.

Toiminnanjohtajan rooli ainakin alkuvaiheessa on väkisininkin koordinoivaa ja ”irtonaisten langanpätkien yhdessä pitämistä” – pitää olla varmuus siitä, ettei toiminnanjohtajaa polteta loppuun heti alkumetreillä eli erityisesti johtoryhmään lähtevien organisaatioiden tuki on ensiarvoisen tärkeää.

ITS Finland voisi jatkaa FITS-ohjelman kevät- ja syystapaamisten perinteitä, eli järjestää ne jatkossa.

Seminaarien ja tiedottamisen lisäksi ITS Finland voisi tehdä markkinakartoituksia tms. myös Suomen lähialueilta ja yhteistyössä KTM:n tai muun sopivan tahon kanssa pyrkiä muodostamaan jonkun tasoista vientiklusteria Suomen lähialueille.

Tärkeää on myös se, että liikkeelle lähdetään realistisin tavoittein olemassa olevilla resursseilla – nyt puheena olleilla resursseilla ei voi kovin suuria odottaa. Aikataulutettuna voisi lähteä liikkeelle esim. siitä, että

1. toimintavuoden aikana:

- luodaan www-sivut ja sitoutetaan mukaan lähtevät organisaatiot tuottamaan tietoa niille omalta taholtaan
- mennään mukaan ITS National Platform toimintaan ja luodaan systemaattiset yhteydet erityisesti ITS Swedeniin ja muihin tärkeiksi katsottuihin organisaatioihin
- pyritään näkymään kotimaisissa tapahtumissa (Tie- ja Liikenne, Paikallisliikennepäivät) ja tärkeimmissä ulkomaisissa tapahtumissa
- luodaan yhteydet kotimaisiin päättäjiin ja poliittiselle tasolle (liikennevaliokunta, lvm & hallinnonalanlaitokset, suurimmat kaupungit)

- luodaan yhteydet korkeakouluihin, jossa telematiikka on mukana opetusohjelmissa – ITS Finland voisi esim. yhdessä korkeakoulun kanssa vetää luentosarjan tai ehdottaa luentoihin liittyvinä telematiikan alan erikoistyöaiheita tai harjoitustöitä.
- mukaan lähtevien tahojen julkaisut korvamerkitään ”ITS Finland” brändillä

2. toimintavuotena:

- järjestetään 1 – 2 seminaaria Suomessa (ja/tai lähialueilla)
- luodaan yhteydet Suomen lähialueille (Viro, Latvia, Liettua, Venäjä) ja siten tehdään pohjaa yhteistyölle telematiikan alueella lähivuosina (Euroopan markkinat lienevät jo kyllästettyjä alan toimijoilla, sen sijaan lähialueilla eduista on hyvä pitää huolta)
- toimitaan tunnustettuna lausunnonantajina julkishallinnon telematiikkastrategioihin jne.
- osallistutaan aktiivisena toimijana/vaikuttajana ITS National Platformiin
- toimitaan tiiviissä yhteydessä korkeakoulujen antajana ja esim. myönnetään vuotuisen ”telematiikkastipendin” ansioituneista opinnäytetöistä opiskelijoille
-

3. Reunaehdot, millä ko. toimija lähtee mukaan ITS Finland toimintaan

Jussa Consultingin kannalta katsottuna oleellinen asia on jäsenmaksun suuruus. Jo 500 € / vuosi on kipukynnyksellä – suhteutettuna liikevaihtoon se on n. 0,5 – 0,7 %.

Jäsenyydestä tulee saada myös hyötyä, joka realisoituu kohdassa 1 mainittuina palveluina. Pienellä yrityksellä ei ole omia resursseja uhrata ylimääräistä aikaa tiedonhankintaan ja tätä kautta syntyy suoranaisia kustannussäästöjä. Erityisen tärkeäksi Jussa Consulting kokee ”tarjouspyyntörekisterin”, joka avaa mahdollisuuksia uusien asiakassuhteiden solmimiseen.

4. ITS Finlandin vaihtoehtoisista toimintalinjoista.

Vaihtoehtoisia toimintalinjoja voi olla useitakin, mutta se riippuu täysin toimintaan mukaan lähtevistä tahoista. Olennaista on, että rima asetetaan riittävän korkealle, ainakin pitkällä aikavälillä. Toiminnan pari ensimmäistä vuotta kuluu varmasti ITS Finland –brändin ja toiminnan markkinoimiseen yrityksille ja päätöksentekijöille, eli nopeita tuloksia ei voida odottaa. Vaikka esiselvityksessä suhtauduttiinkin varsin kriittisesti ”workshop”-malliseen työskentelyyn, tulisi jo heti toiminnan alkuvaiheessa jakaa ja vastuuttaa ITS Finlandin sisällä telematiikan eri osa-alueille omat työryhmät / ohjelma-alueet vähän nykyisen FITS-ohjelman tapaan – pelkän toiminnanjohtajan työpanoksen varaan tätä ei voi jättää. Tällöin esim. tieliikenteen telematiikan vetovastuu voisi olla luontevasti Tiehallinnolla, rautatieliikenne RHK:lla jne. hallinnonalan laitosten mukaisella jaolla ellei muunkaltaista jakoa saada aikaiseksi. Jonkintasoinen jako on tehtävä, muuten on vaarana se, että toiminta tukehtuu omaan mahdottomuuteensa ja keskittyy liikaa yksittäisten ”lillukanvarsien” ympärille.

Alaan liittyvän t&k –työn harmonisointi, seuranta ja koordinointi olisi luonnollinen ITS Finlandille kuuluva tehtävä. Mielenkiintoista voisi ollakin malli, jossa eri toimijoiden tilaamat selvitykset jne. kierrätettäisiin ITS Finlandin johtoryhmän kautta jossain muodossa – tällä tavoin saataisiin toiminnalle tiettyä painoarvoa ja ainakin nimellistä vaikutusvaltaa, joka erottaa ITS Finlandin alan nk ”keskustelukerhoista”.

Jo toiminnan alkuvaiheessa onkin tarpeellista kiinnittää toiminnan tavoitteet – halutaanko kehittää pelkkä tiedonvaihtofoorumi vai todella aktiivinen, painoarvoa omaava toimija alalla.

6. LT-konsultit Oy

LT-Konsultit Oy näkee ITS Finland toiminnan käynnistämisen erittäin kannatettavana. ITS Finland esiselvityksessä esitettyjen asioiden tarkentaminen ja avoimuuden jatkaminen toiminnan käynnistämisvaiheessa on tärkeää.

Tärkeitä toiminnan painopistealueita ovat kansallisen yhteistyön koordinointi, T&K-toiminnan koordinointi sekä osallistuminen alan edistämiseen ja koulutukseen liittyvien toimintojen kehittämisen. Myös tärkeimmät jäsenpalvelut liittyvät em. painopistealueisiin. ITS Finlandin toimintamuotona tulisi olla yhdistysmuoto, mutta toiminta lienee syytä käynnistää projektimuotoisena.

LT-konsultit on kiinnostunut osallistumaan yritysjäsenenä ITS Finlandin toimintaan

7. Mitron Oy

Mitron Oy on Suomen johtava julkisen liikenteen näyttölaitteiden valmistaja, jonka mallisto kattaa kaikki liikennevälineet, pysäkit ja asemat. Päämääränä on tuottaa korkealaatuisia laitteita modernin joukkoliikenteen tarpeisiin. Viennin osuus toiminnasta on noin puolet.

Näkemykset pureutuvat pääosin matkustajainformaatiolaitteisiin liittyviin seikkoihin, mutta Mitronin automotive-electronics osasto on myös kiinnostunut ITS-Finlandin toiminnan kehittymisestä.

1. ITS Finlandin tärkeimmät toiminnot matkustajatietojärjestelmien suhteen

- vakioita näyttölaitteiden viestisisältö ja tiedonsiirto protokolla
- vakioita näyttölaitteiden tekninen määrittäminen, sekä terminologisesti että näyttöjen ohjauksen suhteen
- vakioita kehitettävän matkatietokannan kyselyt ja palauteviestit tavalla, joka on synkronoitavissa edellä mainittuun viestisisällön ja tiedonsiirron määrittämiin
- ylläpidettävä kansallista näyttölaitetietokantaa, johon talletetaan tekniset tiedot kaikista julkisen liikenteen näyttölaitteista

- pyrittävä kehittämään vakioitu tapa yhdistää matka/tariffi tiedot toimivaksi, eri matkustusmuodot sallivaksi ja yhdistäväksi ticketing järjestelmäksi.
- vakioitava vuorovaikutteisen matka-asiakirjan/lipun/matkalippu”välineen” liikennöinti ja kyselyformaatti matkatietokannan, näyttölaitetietokannan ja näyttölaitteen kanssa yhteensopiviksi.

2. Reunaehdot jäsenyydelle

- Mitron Oy on kiinnostunut osallistumaan ITS-Finlandin toimintaan rivijäsenenä/hallituksen jäsenenä, mutta ko. ratkaisu riippuu lopullisesta jäsenyyden kokonaiskustannuksista.
- Mitron Oy valmistaa myös automotive teollisuuden laitteita, joten Mitron Oy toivoo mahdollisuutta osallistua kummankin (automotive/info-järjestelmät) osaston voimin ITS-Finlandin työskentelyyn.

3. Yhteenvetona eräitä ajatuksia.

Meneillään on useita kehityshankkeita, joiden myötä mahdollisuudet kehittyneen matkustajatietojärjestelmän toteuttamiseen paranevat jatkuvasti. Liikenneministeriön matkatietokanta yhdistettynä jatkossa jopa vuorovaikutteiseen toimintaan matkatietojärjestelmien kanssa avaavat julkiselle liikenteelle huimia mahdollisuuksia. Tämän potentiaalin hyödyntäminen edellyttää avointa ajattelua yhdistettynä selkeisiin ja tiukasti vakioituihin viestimalleihin/teknisiin ratkaisuihin.

ITS Finland on selkeästi tarpeellinen yhteenliittymä, jonka avulla nyt syntymässä olevat järjestelmän palaset saadaan toimimaan tehokkaasti keskenään. Yhdistyksen kulut tulevat moninkertaisesti maksettua takaisin, kun päällekkäisten kyhäelmien sijaan saadaan aikaan avoin, vapaa ja kulurakenteeltaan keveä matkatietojärjestelmää monipuolisesti hyödyntävä ja julkisen liikenteen käytettävyyttä lisäävä toimivan ticketing- ja matkustajaopastus -järjestelmä.

8. Oy Sabik Ab

ITS Finlandin toiminnan kannalta tärkeitä asioita

Sabik pitää tärkeänä, että ITS Finlandin avulla tieliikenteen telematiikka laajasti ymmärrettyä - ei siis vain Sabikin edustamien tuotteiden ja palveluidenosalta - saadaan sijoitetuksi ylimmän päätöksenteon strategiselle agendalle. Tässä mielessä LVM:n sitoutuminen toimintaan seuraavien kolmen vuoden ajaksi on sekä tärkeä että välttämätön toimi asioiden liikkeelle saamiseksi ja positioimiseksi oikein.

Toistaiseksi Sabik on kokenut telematiikkaan liittyvien kysymysten olevan päätöksentekijöiden mielestä kiinnostavia, sinänsä kannatettavia mutta kustannuksiltaan kalliita sekä saavutettavien hyötyjen osalta hankalasti osoitettavia. Tämän seurauksena Sabikin kokemuspieriin kuuluvissa hankkeissa on telematiikkaosuus joko kokonaan unohdettu suunnitteluvaiheessa, karsittu pois

päätöksentekovaiheessa tai toteutettu projektin loppupäässä erillisenä hankkeena epätarkoituksenmukaisessa ja jopa kohtuuttomassa aikataulupaineessa.

Reunaehdot jäsenyydelle

Sabik odottaa ITS Finlandin panosta suurella mielihyvällä ja on valmis omalta osaltaan tukemaan hanketta, osallistumaan siihen jäsenenä ja antamaan panoksensa myös osallistumalla Sabikin ammattitaitomme piiriin kuuluviin hankkeisiin resurssina.

Koska Sabik näkee omat taloudellisen panostuksen resurssit rajallisina, Sabik ei halua asettaa merkittäviä ehtoja omalle osallistumiselleen. Tärkeätä on, että kaikki keskeiset toimijat ovat hankkeessa mukana ylimmän johdon tasolta!

ITS Finlandin toimintamuodot

Toimintamuotoihin Sabik palaa erikseen.

9. R & R / Kari Heinäniemi

1. Tärkeimmät jäsenpalvelut ja tehtävät

Tärkeintä on alkuvaiheessa alan osaamisen rakentaminen ja ylläpito sekä verkottuminen ja informaation välittäminen, jotta "suomalaiset pelaajat" saavat puolueetonta tietoa tarvittaessa seuraavista aiheista:

- mitä alalla tapahtuu (Suomessa, Pohjoismaissa, Euroopassa, USA:ssa ja
- Aasiassa, Erticossa jne.)
- millaisia yrityksiä / järjestöjä / organisaatioita on olemassa
- ITS-alueella
- millaisia painopisteitä / mahdollisuuksia valtio näkee
- liikennetelematiikan alalla (turvallisuus/informaatio jne.)
- tutkimustoiminta
- standardoinnin seuranta (CEN) ja siitä tiedottaminen
- osaamisen vientimarkkinointi (näyttelyt/julkaisut)

Eryteisesti suomalaisten yritysten aktiivinen verkottaminen on tärkeää, koska monen pienyrityksen resursseilla on vaikea seurata mitä alalla tapahtuu ja millaisia tarpeita "loppukäyttäjillä" on (tutkimus- ja konsulttipuolella homma on paremmin hanskassa).

Koska toimijoita on paljon, yhteisen mission löytäminen ITS Finlandille on alkuvaiheessa vaikeaa, mutta kontaktiverkon luominen ja informaation välittäminen sekä yhteisesiintymiset kansainvälisissä näyttelyissä (ITS World Congress, Intertraffic, Traffex jne..) antavat hyvän perustan toiminnan laajentamiselle.

Madridin ITS Finland -osasto on hieno avaus, sillä parinkymmenen vuoden kokemuksen perusteella kv. näyttelyissä erityisesti merkillepantavaa on ollut usean eri valtion lipun alla olevat "yhteisosastot", joista on saanut helposti uusia jakelukanavia omille tuotteille ja vastaavasti uusia tuotteita omille markkinoille. Näkyvyyden lisäksi useat pienyritykset saavat avattua näin edullisemmin uusia vientimarkkinoita.

2. Toimintamuodot

Jäsenyyden pitäisi olla mahdollista myös kansalaisjärjestöille, kunnille, joukkoliikenne- ja pysäköintioperaattoreille jne., sekä myös yksityishenkilöille jolloin ITS Finlandin tunnettavuus lisääntyisi.

3. Johtoryhmä ja toiminnan käynnistyminen

Toiveena on ITS Finland saadaan operatiiviseen toimintaan nopeasti. Heinäniemi on kiinnostunut tarvittaessa olla mukana aloittamassa ITS Finlandin toimintaa ja osallistumaan operatiiviseen käynnistystoimintaan, jossa voisi ehkä soveltaa kansainvälistä yritys- ja markkinointikokemustaan sekä kontaktejaan Suomessa ja ulkomailla.

10. Tampereen kaupunki

Tampereen kaupungin kuntatekniikka- ja liikennesuunnitteluyksikkö on kiinnostunut ITS Finlandin toiminnan käynnistämisestä ja osallistumaan johtoryhmän kokoukseen 5.6.2003.

Tampere näkee ITS Finlandian toiminnan tässä vaiheessa tiedonvaihto ja erityisesti ITS-tekniikan käyttöönoton edistämisforumina. Foorumin pitäisi erityisesti painottaa liikenteen ohjauksen roolia ITS-ratkaisuissa. ITS Finlandin jäsenmaksun tulee kattaa kokoustoiminnasta aiheutuvat kulut ja mahdolliset hankkeet tulee rahoittaa hankekohtaisesti.

Tampereen kaupunki on panostanut viime vuosina noin 1 Meuroa vuositasolla liikenteen telematiikkaan, liikennevalo-ohjauksen muodostaessa merkittävimmän osan näistä investoinneista. Kaupunki haluaa jatkossakin olla edistämässä uusien ratkaisujen käyttöönottoa Tampereen seudulla. Tampereen kaupunki näkee, että erityisesti Läntisen kehätien rakentamisen kautta seudun mahdollisuudet ja tarpeet liikenteen ohjauksessa tulevat merkittävästi paranemaan.

11. Tiehallinto

Tiehallinto ilmoittaa kiinnostuksensa osallistua ITS Finlandin johtoryhmään, jos 5.6.2003 järjestäytymiskokouksessa tehdään päätös ITS Finlandin toiminnan käynnistämisestä. Tiehallinnon näkökulmasta ITS Finlandin tärkeimmät toiminnan painopistealueet ovat :

- liikennetelematiikan käyttöönoton ja liiketoiminnan edistäminen

- suomalaisten tuotteiden ja osaamisen viennin edistäminen
- koulutus ja tiedonvaihtofoorumi
- yhteistyöverkon rakentaminen ja ylläpito

Lisäksi Tiehallinto näkee tärkeänä, että ITS Finland voi seurata ja välittää tietoa telematiikka-arkkitehtuuriin ja –standardointiin liittyen, mutta näiden ylläpito ja kehittäminen nähdään ongelmallisena suunnitellun budjetin puitteissa.

Tiehallinnon mielestä toiminnan projektimuoto ainakin alkuvaiheessa on kannatettava. Jos toiminnasta saadaan hyviä tuloksia, voidaan jatkossa harkita esimerkiksi yhdistysmuotoa.

12. Tieliikelaitos

Tieliikelaitos on kiinnostunut osallistumaan johtoryhmään. Tieliikelaitokselle tärkeintä on selkeyttää pelisäännöt, kun julkinen ja yksityinen sektori toimivat samoilla liikennetelematiikan palvelumarkkinoilla. Esillä olleiden tavoitteiden järjestys Tieliikelaitoksen kannalta:

1. liikennetelematiikan käyttöönoton ja käyttäjille tarpeellisten palvelujen sekä kaupallisten toimijoiden liiketoiminnan edistäminen (myös ulkomailla)
2. tietoyhteiskunnan laajentaminen liikennesektorille
3. eri toimijoiden verkostoitumisen edistäminen ja yhteistyön tehostaminen
4. koota viranomaistahoihin ja muihin päättäjiin kohdistuva viestintä

Tulostavoitemittaristo liittyy palveluiden lukumäärään markkinoilla, ei tutkimusraportteihin.

Tieliikelaitos on kiinnostunut nimenomaan yhteisöstä, jonka päätavoite on palveluntarjoajien liikevaihdon kasvattaminen. Tätä tavoitetta tukee se, että koordinaattori on palveluntarjoaja ja että tutkimustoiminnan tulisi keskittyä kaupallisten palveluiden markkinoinnin tehostamiseen.

13. Tulli

ITS Finlandin perustaminen

Tullihallitus suhtautuu positiivisesti ITS Finlandin käynnistämiseen ja on kiinnostunut osallistumaan johtoryhmään.

Toiminnan painopistealueet

Tullihallituksen näkökulmasta ITS Finlandin toiminnan tärkeä painopistealue on "Cargo Security" -konseptin kehittäminen. Cargo Securityllä ymmärretään tavaraliikenteen turvatoimia. Cargo Security pohjautuu ulkomaankaupan tavaraliikenteestä ennakolta annettuihin ilmoituksiin, niiden analysointiin

riskianalyysin keinoin ja analyysin pohjalta tehtyihin tarkastuskohteiden valintoihin sekä tavaroiden fyysiseen tarkastamiseen.

Cargo Securityssä käytetään kansainvälisesti sovittuja ilmoitusmalleja (WCO, EU:n tullikoodeksi). Järjestelmä, joka ko. ilmoituksia käsittelee on meriliikenteessä Single Window -konseptiin perustuva PortNet Termiksellä laajennettuna. Lentoliikenteessä ollaan kehittämässä AirportNet tyyppistä ratkaisua. Maantieliikenteen osalta tiedot saadaan yhteiseurooppalaisesta NCTS -tietojärjestelmästä. Rautatieliikenteessä ollaan yhteydessä VR:n tietojärjestelmiin.

Tullikonseptin tarkoituksena on se, että ulkomaankaupan logistiikkaa kehitetään telematiikan keinoin, mikä samalla tuo huomattavaa lisäarvoa myös tullivarmuuteen ja auttaa laittoman toiminnan ehkäisyssä.

14. Turun Satama

Turun Satama lähtee ITS Finlandin verkostojäseneksi, jos vuotuinen jäsenmaksu on noin 3000 euroa. Turun Satama kannattaa ITS Finland esiselvityksessä esiin tuotuja ehdotuksia toiminnan sisällöksi:

- liikennetelematiikan käyttöönoton ja liiketoiminnan edistäminen
- järjestelmäarkkitehtuurin ja standardien kehittäminen ja ylläpito sekä neuvonta
- pelisääntösuositusten laatiminen
- vaikuttaminen viranomaistahoihin ja muihin päätöksentekijöihin sekä
- koulutus ja tiedonvaihtofoorumi.

15. Vaisala Oyj

Koska tiesovellukset ovat vain pieni osa Vaisalan liiketoimintaa, Vaisala ei osallistu johtoryhmätason työskentelyyn. Vaisala on kiinnostunut kuulemaan mihin suuntaan ITS Finland kehittyy ja päättää verkostojäsenyydestään myöhemmin, kun on tarkemmin tiedossa ITS Finlandin tavoitteet ja tehtävät sekä kuinka suurta panostusta osallistuminen vaatisi.

Vaisala toivoo, että yritykset voivat tulla mukaan erisuuruisilla panostuksilla. Vaisala ei ole valmis sitoutumaan suuriin vuosittaisiin jäsenmaksuihin, vaan panostuksen täytyy olla varsin kohtuullinen.

16. VTT

1. ITS Finland -toiminnan käynnistäminen

VTT näkee liikennetelematiikan kansallisen yhteistyöfoorumien - ITS Finlandin - perustamisen erittäin tärkeäksi edistämään liikennetelematiikan osaamista, käyttöönottamista, liiketoimintaa ja koko yhteiskuntaa hyödyttävän informaatioinfrastruktuurin sekä siihen perustuvien palvelujen syntymistä. ITS

Finlandin perustaminen parantaa liikennetelematiikan uskottavuutta, näkyvyyttä ja tunnettavuutta myös päätöksentekotasolla.

2. ITS Finlandin tärkeimmät tehtävät

- yhteistyöverkoston rakentaminen ja ylläpito
- liikennetelematiikan osaamisen, käyttöönoton ja liiketoiminnan edistäminen
- toimiminen liikennetelematiikan palvelujen kannalta oleellisen informaatioinfrastruktuurin kehittämisen ja ylläpidon varmistamiseksi
- toimiminen liikennetelematiikan palveluiden toimintapuitteiden kehittämiseksi esimerkiksi laatimalla pelisääntösuosituksia
- liikennetelematiikan kansallinen ja kansainvälinen edunvalvonta
- suomalaisten tuotteiden ja osaamisen viennin edistäminen
- kansainvälinen yhteistyö ja suhteiden hoitaminen muihin ITS-järjestöihin
- aloitteiden tekeminen alan kehityksen ja T&K-toiminnan suuntaamisesta

Kilpailukykyisten tuotteiden ja laadukkaiden tarpeellisten palvelujen kehittäminen vaatii tehokasta T&K-toimintaa sekä pitkäjänteistä yhteistyötä eri toimijoiden kesken. Se edellyttää myös liikennetelematiikan osaamisen sekä T&K -toiminnan fokuoimista niille alueille, joista oletetaan saatavan suurimmat hyödyt.

ITS Finlandin toiminta-ajatus, tehtävät ja jäsenpalvelut tulee määritellä ja rajata realistisesti käytettävissä oleviin resursseihin nähden. Toiminnalle tulee asettaa realistiset mitattavissa olevat tavoitteet, jotka ovat tasapainossa tehtävien kanssa. Toiminnan tulostavoitteita asetettaessa tulosten määrää ei tule painottaa laadun kustannuksella.

3. ITS Finlandin tärkeimmät jäsenpalvelut

Ensimmäisiä jäsenpalveluja ovat yhteistyöverkon ja tiedonvaihtofoorumin rakentaminen ja ylläpito. Ajantasaisen ja tiiviin informaatiopaketin koostaminen ja päivittäminen on tärkeää, jotta suomalaiset toimijat saavat helposti tuoretta ja luotettavaa tietoa esim. liikennetelematiikan tapahtumista, tutkimuksista, innovaatioista, arkkitehtuurista, standardoinnista ja lainsäädännöstä sekä tarjouspyynnöistä. ITS Finland voi tarjota Internet-sivujen kautta myös Help Desk -palveluja joko yksin tai yhteistyössä muiden tahojen kanssa (esim. arkkitehtuuri- ja standardointiasiat sekä lainsäädäntöasiat /NAVI ja TIEKE). ITS Finland voisi ylläpitää myös Liikennetietokirjastoa ja Kalkati.net palvelua yhteistyössä jonkun jäsenorganisaationsa kanssa.

Internet-sivujen kautta annettavan informaatiopaketin lisäksi ITS Finland voi tarjota jäsenilleen ajankohtaisia teemaseminaareja ja tutustumiskäyntejä jäsenorganisaatioihin

ITS Finland voi toimia myös moottorina suomalaisten toimijoiden yhteisesiintymisille kansainvälisillä foorumeilla (esim. ITS World Congress) sekä koottaessa suomalaista

konsortiota suuriin kansainvälisiin projekteihin. Lisäksi ITS Finland voi tarjota jäsenilleen viennin edistämispalveluita/-informaatiota yhteistyössä KTM:n, TEKES:in ja FINPRO:n kanssa.

4. ITS Finlandin tärkeimmät toimintamuodot

ITS Finland kannattanee käynnistää projektina, mutta pidemmän aikavälin tavoitteena tulee olla pysyvämpi toimintamuoto (yhdistys), jos sille on projektin tulosten perusteella edellytyksiä ja tarvetta. Projektin uskottavuuden ja toiminnan pitkäjänteisyyden takia rahoittajatahojen (johtoryhmä) tulee varautua 2-3 vuoden rahoituspuhjan varmistamiseen ennen tulosten lopullista arviointia. Ensimmäiset toimintavuodet kuluvat todennäköisesti peruspalvelujen luomiseen ja pyörittämiseen sekä ITS Finlandin markkinointiin ja jäsenhankintaan, joten varsinaisia taloudellisia tuloksia ei voida kovin nopeasti odottaa.

ITS Finlandilla tulee olla omat Internet-sivut ja toimitilat (erilliset tai jonkin johtoryhmätahon tiloissa) sekä sihteeripalvelut (omat tai yhteiset jonkin muun toimijan kanssa). Lisäksi ITS Finlandin vastuullisen vetäjän käytettävissä tulee olla myös muita henkilöresursseja. Jos ITS Finlandin omat resurssit eivät riitä toisen henkilön palkkaamiseen, niin ITS Finlandin vetäjän apuna tulisi olla jäsentahojen osoittamia henkilöresursseja.

Johtoryhmään osallistuvien tahojen tuki ITS Finlandin vetäjälle on erittäin tärkeää. Koska ITS Finlandin tehtäväkenttä on laaja ja henkilöresursseja vähän, niin jäsentahojen suorien työpanosten lisäksi ITS Finlandissa voi toimia jäsentahojen edustajista muodostettavia työryhmiä, jotka vastaavat eri osa-alueille kuuluvista tehtävistä ja ITS Finlandin vetäjä koordinoi näiden työryhmien toimintaa. Joitakin ITS Finlandin tehtäviä voidaan tehdä myös erillisinä projekteina (esim. pelisääntöjen selvittäminen).

5. Reunaehdot jäsenyydelle

VTT on kiinnostunut lähtemään mukaan ITS Finlandin johtoryhmään, jos mukaan lähtee tarpeeksi muita toimijoita. ITS Finlandin toimintalinjausten tulee myös vastata tarpeeksi VTT:n näkemyksiä.

ITS Finlandin toiminnan onnistuminen edellyttää johtoryhmältä tarpeeksi pitkäjänteistä sitoutumista toiminnan kehittämiseen ja vastuullisen vetäjän (vetäjien) tukemista. Toiminnan onnistuminen edellyttää myös tehokasta organisointia, tavoitteiden priorisointia sekä tehtävien ja toiminnan mittareiden selkeää määrittelyä.

ITS Finlandin vetäjän tulee olla uskottava ja yhteistyökykyinen sekä omata tarpeeksi laaja ja monipuolinen näkemys liikennetelematiikan kehittämisestä.